

ISSN 1304-8120 | e-ISSN 2149-2786

Araştırma Makalesi * Research Article

Örgütsel Sinizm Ölçeğinin Güvenirlik Genelleme Meta-Analizi

Reliability Generalization Meta-Analysis of the Organizational Cynicism Scale

Ömer Şahin ASLAN

Öğretmen, MEB, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Uzmanı
omersahinaslan63@gmail.com
Orcid ID: 0000-0003-1330-1251

Ragıp TERZİ

Doç. Dr., Harran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Ana Bilim Dalı
terziragip@harran.edu.tr
Orcid ID: 0000-0003-3976-5054

Öz: Bu araştırmanın amacı, örgütsel sinizm ölçeğinin bütününde ve alt boyutlarında genel güvenirlik tahminini yapmak ve çalışmalar arasında bulunan güvenirlik katsayısı değişkenliğinin nedenlerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda 72 çalışmadan elde edilen Cronbach alfa katsayısıyla ortalama bir güvenirlik değeri hesaplanmıştır. Analizler rastgele etkiler modeli kullanılarak ve Cronbach alfa katsayısındaki tutarsızlıklardan dolayı alfa değerlerine Bonett dönüşüm yöntemi uygulanarak yapılmıştır. Örgütsel sinizm ölçeği güvenirlik genellemesi çalışması kapsamında elde edilen ağırlıklandırılmış ortalama güvenirlik değerleri; genel ölçekte 0,92, bilişsel sinizm alt boyutunda 0,89, duyuşsal sinizm alt boyutunda 0,94 ve davranışsal sinizm alt boyutunda 0,83 olarak bulunmuştur. Analog ANOVA ve meta-regresyon analizleri yapılmış, yayın türü moderatör değişkeninin Cronbach alfadaki değişime neden olduğu saptanmıştır. Son olarak çalışmadaki sınırlılıklardan bahsedilmiş gelecekteki araştırmacılar için önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Güvenirlik genellemesi, örgütsel sinizm, meta-analiz.

Abstract: This research aims to estimate the general reliability of the organizational cynicism scale and its sub-dimensions and to examine the reasons for the reliability coefficient variability among studies. For this purpose, an average reliability value was calculated with the Cronbach's alpha coefficient obtained from 72 studies. Analyzes were made using the random effects model and the Bonett transform method was applied. Weighted average reliability values were obtained within the scope of the study; 0.918 in the general scale, 0.90 in the cognitive cynicism sub-dimension, 0.943 in the affective cynicism sub-dimension, and 0.84 in the behavioral cynicism sub-dimension. Analogue ANOVA and meta-regression analyses were performed, and it was observed that the publication type moderator variable caused changes in Cronbach's alpha. Finally, the limitations of the study were mentioned, and suggestions were made available for future researchers.

Keywords: Reliability generalization, organizational cynicism, meta-analysis.

GİRİŞ

Psikolojik bir özelliği ölçmek istediğimizde ölçüm sonuçlarının ne derece doğru olduğu önemlidir. Bu yüzden ölçme araçlarının belirli nitelikleri taşıması gerekmektedir. Bir ölçme aracının bulundurulması gereken temel nitelikleri arasında geçerlik ve güvenilirlik kavramları öne çıkmaktadır. Geçerlik, bir ölçme aracının ölçmek istediği niteliğe başka bir özellik karıştırmadan doğru sonuçları ortaya koyma derecesi olarak tanımlanabilir (Kan, 2019). Güvenirlik ise, ölçme aracının tekrarlanan ölçümlerde tutarlılığını yansıtmaktadır (Ho, 2014). Geçerlik için ön koşul olan güvenilirlik çoğu zaman gözden kaçırılan bir özellik olmuştur (Vacha-Haase ve Thompson, 2011). Geçerliği de etkileyen güvenilirlik, ölçme araçlarından elde edilen puanların doğru yorumlanması için gerekli bir özelliktir. Herhangi bir ölçme aracıyla yapılan farklı çalışmalarda ölçme aracından elde edilen güvenilirlik sonuçları değişiklik gösterebilir. Bu noktada Vacha-Haase (1998) bir ölçekten elde edilen güvenilirlik değerlerini birleştirerek genelleştirilmesi meta-analizini önermiştir. Bu bağlamda güvenilirlik genellemesi meta-analizi çalışmasında örgütsel sinizm ölçeği ele alınmıştır. Aşağıda sinizm ve örgütsel sinizm kavramları açıklanmıştır.

Sinizmin Kökeni

Bir yaşam şekli olarak Yunanistan'da doğan sinizm kavramı, Yunanca'da köpek anlamına gelen "Kyon" dan ya da "Cynics" okulları bulunan Atina dolaylarındaki bir kasaba olan "Cynosarges"den geldiği varsayılır (Dean vd., 1998). Tarihte bilinen ilk sinik, Sokrates'in öğrencisi Antisthenes, kendi öğrencisi olan gün ışığında elinde fenerle gezen Sinoplu Diogenes'in gölgesinde kalmıştır. TDK tarafından yayımlanmış Türkçe sözlükte sinizm kavramı: "İnsanın erdem ve mutluluğa, hiçbir değere bağlı olmadan bütün gereksinimlerden sıyrılarak kendi kendine erişebileceğini savunan Antisthenes'in öğretisi, kinizm" olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2019, s.2119). Tarihte ilk belirlediği zamanlarda sistemi eleştiren, bireyi öne alan nispeten olumlu bir anlam yüklenen sinizm kavramı günümüzde kötümserliği ve güvensizliği içinde barındıran olumsuz bir anlam yüklenmiştir (Gün, 2015).

Örgütsel Sinizmin Tanımı

Felsefenin, yönetim bilimlerinin ve sosyal bilimlerin konusu olan sinizmin literatürde farklı tanımları bulunmaktadır. Dean vd. (2018) örgütsel sinizmi, çalışanların çalıştıkları kurumda samimiyet, adalet ve dürüstlük ile ilgili temel beklentilerinin ihlal edilmesi durumunda ortaya çıkan, kişilerin çalıştıkları kuruma duydukları; örgütün dürüstlükten yoksun olduğu inancı, kuruluşa yönelik olumsuz etki ve aşağılayıcı tutum ve davranış eğilimlerini de kapsayan üç bileşenli olumsuz tutumlar olarak tanımlamışlardır. Bir başka ifadeyle kişinin çalıştığı kurumun eylemleri ve değerlerine karşılık yönelttiği eleştirel tutumdur (Bedeian, 2007). Bireyler, çalıştıkları kurumlarda yapılan değişikliklere rağmen başarının elde edilmediği zamanlarda alaycı olurlar. Bu yüzden elde edilen başarıların çalışanlarla paylaşılmadığı ve çalışanlar başarısızlığı hissettiklerinde sinizm oluşabilir (Wanous vd., 1994). Sinizm, çalışanlarda kişilere, kurumlara ve olaylara karşı olumsuz ve karamsar tutum sergilemek şeklinde görüldüğü durumlarda tüm kurumu etkileyebilir ve kurumun amaçlarına ulaşmasına engel olabilir (Andersson ve Bateman, 1997; Nafei ve Kaifi, 2013). Özetle sinizm, hüsrana, umutsuzluk ve hayal kırıklığı ile bir fikre, kişiye ve toplumsal geleneklere veya kuruma karşı küçümseme ve güvensizlik ile ayırt edilen genel ve özel bir tutumdur (Andersson, 1996).

Örgütsel Sinizm Ölçeği Güvenirlik Genelleme Meta-Analizi

Çalışanların algıladıkları örgütsel sinizm düzeylerini belirlemek ve örgütsel sinizme sebep olan değişkenleri açıklamak adına farklı araştırmacılar tarafından ölçek geliştirme ve uyarılma çalışması yürütülmüştür (Brandes, 1997; Brandes vd., 1999; Sağır ve Oğuz, 2012; Vance vd., 1997). Bu ölçekler arasından Sağır ve Oğuz'un (2012) ölçeği Türkçe dilinde geliştirilmiştir. Diğer ölçekler farklı araştırmacılar tarafından Türkçeye uyarlanmıştır (Erdost vd., 2007; Güzeller ve Kalağan, 2008; Kalağan, 2009; Karadağ vd., 2014; Yetim ve Ceylan, 2011). Güzeller ve Kalağan (2008) tarafından yürütülen çalışmada Vance vd. (1997) tarafından geliştirilen örgütsel sinizm ölçeği (ÖSÖ) Türkçe'ye uyarlanmıştır. Bir başka uyarılma çalışmasında Kalağan (2009), Brandes vd. (1999) tarafından geliştirilen örgütsel sinizm ölçeğini Türkçe alanyazına kazandırmıştır. Karadağ vd. (2014) ile Yetim ve Ceylan'ın (2011) yapmış oldukları örgütsel sinizm ölçeği Türkçe uyarılma çalışması için Brandes vd. (1999) tarafından

geliştirilen ölçeği kullandıkları görülmüştür. Bir başka uyarlama çalışmasında ise Erdost vd. (2007), Brandes (1997) tarafından geliştirilen örgütsel sinizm ölçeğini Türkçeye uyarlanmıştır.

Yapılan bu çalışmada Brandes vd. (1999) tarafından geliştirilen ve Kalağan (2009) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçeğin kullanışlı bir yapıda bulunduğu ve diğer ölçeklere göre daha çok çalışmada kullanılmış olduğu gözlemlendiği için ele alınmıştır. Örgütsel sinizm ölçeğinde örgütsel sinizm algısını belirleyecek 5'li Likert formunda 13 madde bulunmaktadır. Ayrıca ölçek üç boyutlu bir yapı sergilemektedir. Ölçeğin bilişsel sinizm boyutunda 5 madde, duyuşsal sinizm boyutunda 4 madde ve davranışsal sinizm boyutunda da 4 madde bulunmaktadır. Ölçek çalışanların algıladıkları örgütsel sinizm düzeyinin belirlenmesi amacı ile geliştirilmiş ve aynı amaçla Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçekte olumsuz madde bulunmamaktadır (Kalağan, 2009).

Kalağan (2009) ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach alfa) katsayısını ölçeğin genelinde 0,931, alt boyutlarda ise sırasıyla 0,913, 0,938 ve 0,866 olarak belirtmiştir. Türkçeye uyarlanan ölçeğin çalışanların örgütsel sinizm algısını belirlemek amacıyla farklı araştırmalarda kullanıldığı ve bu çalışmaların raporladıkları güvenilirlik değerlerinin farklılaştığı gözlemlenmiştir. Ölçeği kullanan değişik şehirlerde, değişik örneklem, farklı yıl ve yöntemle yapılmış çalışmalar bulunmaktadır (Abashlı, 2018; Ağıröz, 2019; Kuşcu, 2020; Saygın, 2021). Aynı zamanda Cronbach alfa güvenilirlik katsayısını 0,70 civarında bulan çalışmalar (Demirtaş vd., 2016; Malkoç ve Sunay, 2020) olduğu gibi 0,90 civarında bulan çalışmalara da (Boz, 2016; Demir ve Sürgevil Dalkılıç, 2021; Erol, 2020; Şevik, 2019) rastlanmıştır. Böylece çalışmaların farklı değerlerde güvenilirlik değeri raporladığı gözlemlenmiştir. Bazı çalışmaların ise çalıştıkları örneklemin güvenilirlik değerini raporlamak yerine ölçeğin ilk uyarlandığı örneklemden güvenilirlik değerini raporlamakla yetindikleri görülmüştür. Yapılan bu işlem ölçme sonucuna bağlı olan güvenilirliği, ölçeğe ait değişmez bir olgu gibi varsayıldığını gösterir. Bu durum Vacha-Haase vd. tarafından (2000) güvenilirlik tümevarımı olarak ifade edilmiştir (Aslan vd., 2022). Daha önce yapılmış çalışmaların sundukları güvenilirlik değerleri değişkenlik gösterdiği için bu değer üzerinden genelleme yapılması uygun değildir. Bu bağlamda, değişik örneklem ve evrenlerde kullanımından elde edilerek sunulan güvenilirlik katsayılarındaki farklılık, güvenilirlik değerini doğrulamayı zorunlu kılmaktadır. Vacha-Haase (1998), ölçek puanlarında oluşacak güvensizliğin önemine değinmiş muhtemel olumsuz sonuçları da dikkate alarak, güvenilirlik genelleme (RG) meta-analizini önermiştir (Bruna vd., 2019). Kısaca RG, ölçeklerden elde edilen puan güvenilirliği tahminlerinde değişkenliğin sebebini araştırmak ve bu değişkenliğin muhtemel nedenlerini belirlemeye yarayan meta-analiz yöntemidir (Vacha-Haase vd., 2002). Bu amaçla bir meta-analiz yöntemi olan önceki araştırma sonuçlarını ele alan, sonuçların birleştirilmesi analiz etmeye yarayan güvenilirlik genelleme çalışmaları (RG; Vacha-Haase, 1998) yapılmıştır. Mevcut çalışmadaki amaç, Kalağan'ın (2009) geliştirdiği örgütsel sinizm ölçeğinin genelinde ve alt boyutlarında net bir genel güvenilirlik katsayısı tahminini elde etmek ve farklı örneklem ve uygulamalarda değişen güvenilirlik katsayısının nedenini incelemektir. Dahası, örgütsel sinizm ölçeğini kullanan çalışmalarda elde edilen güvenilirlik değerinin genellenebilirliğini ve güvenilirlik tahmininde heterojenlik bulgusuna ulaşıldığı takdirde heterojenliğin kaynağını ortaya koyacak değişkenleri incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Kalağan'ın (2009) geliştirdiği ölçeği kullanan ve alfa katsayısı raporlayan çalışmalar ele alınmış ve yayın türü, örneklem grubu, araştırma yöntemi, kadın katılımcı oranı, yayın yılı, ölçek ortalaması ve standart sapması değişkenleri aracılığıyla alt grup analizleri yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Güvenirlik genellemesi ölçeklerden elde edilen güvenilirlik değerlerini birleştirmeye ve genelleştirmeye yarayan bir meta-analiz türüdür (Vacha-Haase, 1998). Bu çalışmalar ölçekten elde edilen puanlardaki hataların kaynağını ve güvenilirliğini inceleyen çalışmalardır (Cousin ve Henson, 2000). Yürütülen bu çalışma REGEMA kriterleri gözetilerek yapılmıştır (Sánchez-Meca vd., 2021). Verilerin toplanması noktasında belirli ölçütlere uygunluk, çalışmaya dâhil etme veya etmeme sebeplerini açıklayan PRISMA olarak adlandırılan akış diyagramının oluşturulması önerilmektedir (Moher vd., 2009). Dolayısıyla yürütülen bu örgütsel sinizm ölçeği güvenilirlik genellemesi meta-analizi çalışmasında PRISMA akış diyagramı kullanılmış ve Şekil 1'de sunulmuştur.

Verilerin Toplanması

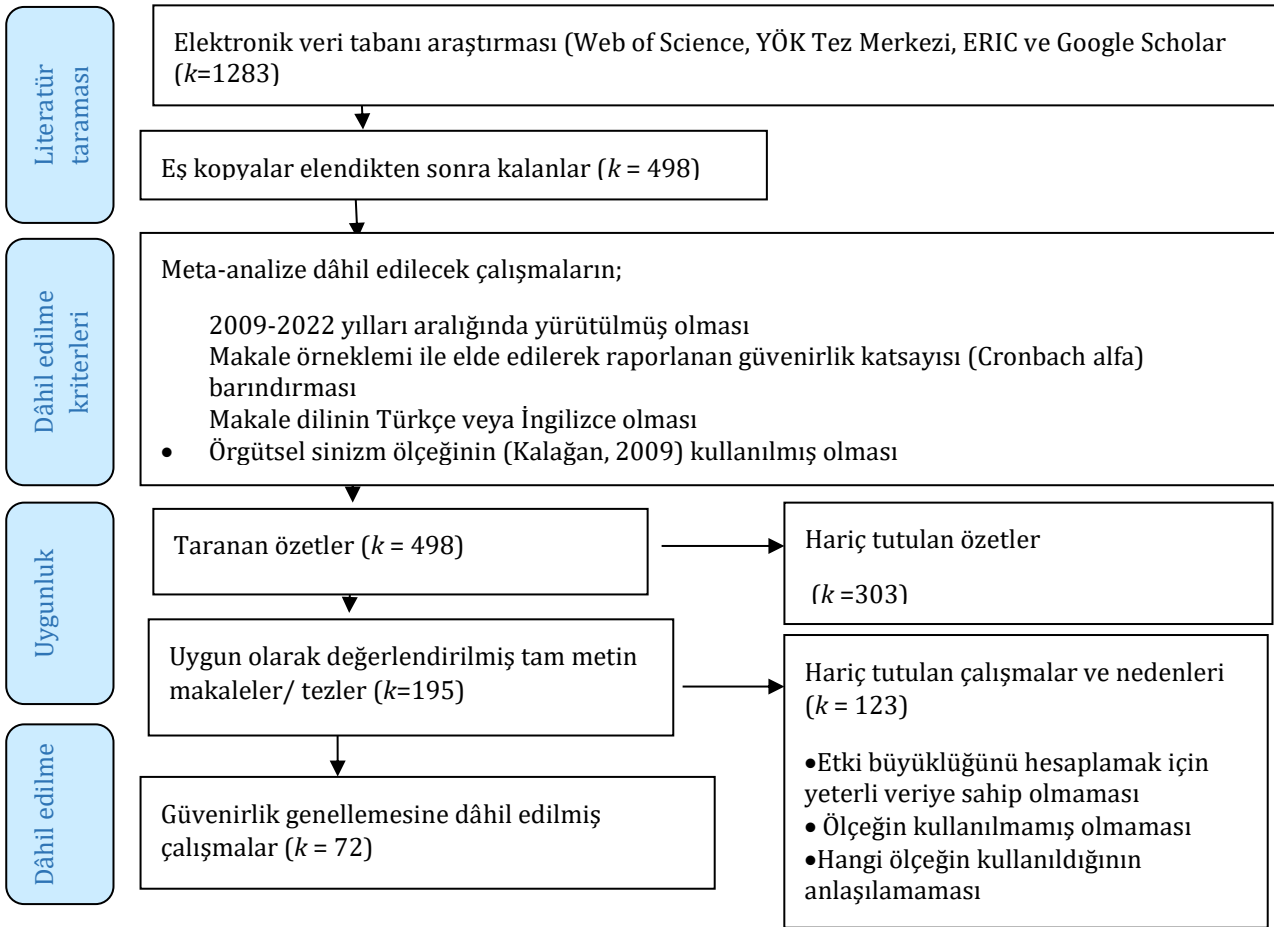
Yürütülen çalışma dâhilinde veriler dijital veri tabanlarında (Web of Science, YÖK Tez Merkezi, ERIC) ve bir arama motorunda (Google Scholar) detaylı bir tarama sonucunda elde edilmiştir. Taramalar “örgütsel sinizm”, “örgütsel sinizm ölçeği”, “organizational cynicism” ve “organizational cynicism scale” terimleri kullanılarak tüm metin alanında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma kapsamında güvenilirlik genellemesi yapmak için belirlenen örgütsel sinizm ölçeğinin (Kalağan, 2009) almış olduğu atflar da incelenmiştir.

Dâhil/Hariç Tutma Kriterleri

Çalışmada kullanılacak makalelerin belirlenmesinde;

- 1) Yayım dilinin Türkçe veya İngilizce olması
- 2) Örgütsel sinizm ölçeğinin (Kalağan,2009) kullanılmış olması
- 3) Mevcut çalışmada güvenilirlik genellemesi yapılacak olan örgütsel sinizm ölçeğinin (Kalağan, 2009) yayım yılı olan 2009 yılı ve sonrasındaki yayımlanmış araştırmalar olması
- 4) Örgütsel sinizm ölçeğinin (Kalağan, 2009) çalışılan örneklemden elde edilen raporlanmış güvenilirlik katsayısı (Cronbach alfa) barındırması; ölçütleri dikkate alınmıştır.

Süreci belirten PRISMA akış diyagramı Şekil 1’de sunulmaktadır. Taramalar neticesinde ulaşılan 1.283 araştırmadan 1.211’i; kendi örneklemini üzerinden Cronbach alfa katsayısı raporlamaması, farklı bir ölçek kullanması aynı çalışmayla yeniden karşılaştırılması, kullanılan ölçeğin tam olarak kimin tarafından Türkçeye uyarlandığının anlaşılabilmesi gibi nedenlerden dolayı elenmiş ve nihayetinde yürütülen bu çalışmaya 72 araştırma dâhil edilmiştir.

Şekil 1. PRISMA akış diyagramı

Verilerin Kodlanması

Yürütülen güvenilirlik genellemesi meta-analizi çalışması için gerekli olan bilgiler (güvenirlik katsayısı, ölçek madde sayısı, ölçekten elde edilen ortalama puan, standart sapma, kadın katılımcıların oranı, bireysel çalışmaların yöntemi ve çalışmaların yayın yılı) Microsoft Excel (MS Excel 2016) programı yardımıyla kodlanmıştır. Kodlanan bu değişkenlerin özet bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Bireysel çalışmalardan elde edilen bu değişkenlere ait veriler veri dosyasına iki kişi tarafından ayrı ayrı girilmiştir. Kodlamanın iki kişi tarafından yapılması kodlamaya dair güvenilirliği sağlamak bakımından önemlidir. Bu çalışmada kodlayıcılar arasında güvenilirliğin belirlenmesi için nispeten yalın ve fonksiyonel olan uyum katsayısı yöntemi kullanılmıştır (Şen ve Yıldırım, 2020). Yapılan hesaplamada uyum yüzdesinin %91 olduğu görülmüştür. Kodlamada oluşan tutarsızlıkların nedeni kodlayıcılar tarafından tartışılmış ve ortak noktada buluşularak düzeltilmiştir. Elde edilen verilerin analizleri R programı eklentisi olan metafor (Viechtbauer, 2010) paketi ve Comprehensive Meta-Analysis (CMA; Borenstein vd., 2005) programı 3. versiyonu aracılığıyla analiz edilmiştir.

Tablo 1. Meta-Analize dâhil edilen çalışmalara ait kodlama yöntemi

Değişken	Kodlama Tipi	Kodlama Yöntemi
Kimlik	K.	Çalışmalara gelişigüzel bir kimlik atanmıştır
Yayınlama yılı	S.	Makalelerin yayınlandığı yıl dikkate alınmıştır
Yayın türü	K.	0= Makale 1= Tez
Örneklem büyüklüğü	S.	Çalışmaların raporladığı örneklem büyüklükleri kaydedilmiştir.
Alfa	S.	Çalışmaların raporladığı Cronbach alfa değerleri kaydedilmiştir
Madde sayısı	S.	Çalışmaların raporladığı ölçek madde sayıları kaydedilmiştir
Ölçek ortalamaları	S.	Çalışmaların raporladığı ortalama sinizm puanı kaydedilmiştir
Standart sapmalar	S.	Çalışmaların raporladığı standart sapma değeri kaydedilmiştir
Katılımcı oranı	S.	Çalışmaların raporladığı kadın katılımcı oranları kaydedilmiştir
Örneklem türü	K.	0= Eğitim Çalışanları 1=Diğerleri
Araştırmada kullanılan yöntem	K.	0= İlişkisel Tarama 1= Diğer yöntemler

Not: Çalışmalarda raporlanan alfa değeri, elde edilen ortalama puanlar ve standart sapma değerleri hem ölçeğin geneli hem de ölçeğin alt boyutları için ayrı ayrı kodlanmıştır. S.= Sürekli, K.= Kategorik.

Etki Büyüklüğü Hesaplanması ve İstatistiksel Yöntemler

Yürütülen bu çalışmanın amacı, örgütsel sinizm ölçeğine ait genel güvenilirlik katsayısı elde etmektir. Bu amaçla bireysel çalışmalardan elde edilen güvenilirlik katsayıları ele alınarak ağırlıklandırılmış bir güvenilirlik katsayısı ortalaması hesaplanmıştır. Bireysel çalışmaların raporladıkları güvenilirlik katsayısı çoğunlukla Cronbach alfa değeri olduğu için mevcut güvenilirlik genelleştirme çalışmasında da Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı kullanılmıştır. Yürütülen güvenilirlik genellemesi çalışmalarında dönüştürme ve ağırlıklandırma işlemleri özenle yapılması gerektiğinden (Şen, 2021), analizler örneklem dağılımlarını normale dönüştürmek ve varyansı sabitlemek adına Bonett dönüştürme formülü (Bonett, 2002) kullanılmıştır. Ortalama etki büyüklüğü sabit etki ve rastgele etkiler modelleriyle hesaplanabilir (Borenstein vd., 2009; Şen ve Yıldırım, 2020). Sosyal bilimlerde gerçekçi bir yaklaşım sunan rastgele etkiler modeli kullanılması önerilir (Borenstein vd., 2009). Ayrıca bulguların daha büyük evrene genelleştirilmesi arzu edildiği durumlarda rastgele etkiler modeli kullanılmalıdır (Schmid vd., 2021). Bu nedenle yürütülen çalışmada rastgele etkiler modelini kullanarak ortalama etki büyüklüğü değeri hesaplanmıştır.

Çalışmalar arasında olası heterojenlik Cochran’ın Q -testi ve I^2 değeri hesaplanarak bulunabilir (Higgins ve Thompson, 2002). Q -testi sonucunun istatistiksel olarak anlamlı bulunması durumunda veya I^2 değerinin %75’ten yüksek değerlerde olması heterojenliği göstermektedir (Higgins vd., 2003). Çalışmadaki heterojenliğin kaynağı; meta-regresyon ve ağırlıklı varyans analizi (analog ANOVA) modelleri ile analiz edilmiştir.

Yayın Yanlılığı İncelemesi

Çalışmalar için olası bir tehdit olan yayın yanlılığı (Rothstein vd., 2005), alan yazının kapsamlı bir şekilde incelenememesinden kaynaklanabileceği gibi (Dinçer, 2021), araştırmacıların büyük etki büyüklüğüne sahip çalışmaları tercih etmesinden kaynaklanabilir (Göçen ve Şen, 2020). Ortaya çıkan bu

sorun meta-analiz sonuçlarını etkiler (Yumuşak ve Korkmaz, 2021) ve tahmin edilecek etki büyüklüğünü değiştirir (Thornton ve Lee, 2000). Bu noktada yürütülen bu çalışmanın yayın yanlılığı, “huni saçılım grafiği”, “Rosenthal’in (1979) güvenli N değeri”, “Begg ve Mazumdar (1974) sıra korelasyonları” ve “Egger’in (Egger vd., 1997) testi” kullanılarak incelenmiştir.

BULGULAR

Çalışmaların Özellikleri

Yürütülen bu güvenilirlik genellemesi çalışmasına 2009 ile 2021 yılları arasında yürütülen, çalıştıkları örneklemden elde edilen güvenilirlik katsayısı sunan 72 çalışma dâhil edilmiştir. Dâhil edilen çalışmaların %52,77’si makale ($k=38$) ve %47,23’ü tez ($k=34$) çalışmalarından meydana gelmektedir. Bu çalışmaların yapıldığı örneklemdeki toplam kişi sayısı 30651’dir.

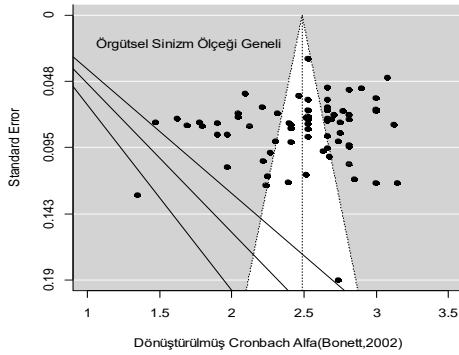
Tablo 2. Meta-Analize dâhil edilen çalışmalara ait özet bilgiler

S.N	Yazar	Yayın Türü	n	α	Örneklem Düzeyi	Kadın Katılımcı Oranı (%)	Ort.	S.S.	Yayın Yılı	Araştırma Yöntemi
1	Kalağan (2009)	Tez	214	0,93	Eğitim	55,70	2,91	0,850	2009	İlişkisel Tarama
2	Gün (2015)	Tez	392	0,93	Eğitim	48,20	2,61	0,940	2015	İlişkisel Tarama
3	Uzun (2016)	Tez	692	0,88	Eğitim	47,83	2,36	0,600	2016	İlişkisel Tarama
4	Kahveci ve Demirtaş (2015)	Makale	2219	0,92	Eğitim	53,20	2,15	0,710	2015	İlişkisel Tarama
5	Demirtaş, Özdemir ve Küçük (2016)	Makale	370	0,77	Eğitim	57,80	2,64	0,759	2016	İlişkisel Tarama
6	Abaslı (2018)	Tez	465	0,94	Eğitim	70,30			2018	İlişkisel Tarama
7	Terzi ve Derin (2016)	Makale	268	0,90	Eğitim	46,60			2016	Diğer
8	Çopur ve Atanur Başkan (2020)	Makale	472	0,93	Eğitim	51,30			2018	İlişkisel Tarama
9	Dülker (2019)	Tez	500	0,93	Eğitim	54,80	1,94	0,760	2019	İlişkisel Tarama
10	Şamdan ve Atanur Başkan (2019)	Makale	789	0,95	Eğitim	73,90	2,13	0,900	2019	İlişkisel Tarama
11	Özdemir, Orhan ve Özkayran (2018)	Makale	343	0,88	Eğitim	60,90	1,90		2018	İlişkisel Tarama
12	Küçük (2020)	Tez	808	0,93	Eğitim	61,40	2,22	0,798	2020	İlişkisel Tarama
13	Çakar ve Çiçek (2019)	Makale	264	0,91	Eğitim	47,00	2,15	1,040	2019	Diğer
14	Bedük, Çakıcı ve Çiçekdağı (2015)	Makale	62	0,94	Diğer	16,00			2015	Diğer
15	Serinikli (2020)	Makale	153	0,91	Diğer	76,50			2020	Diğer
16	Özkadam (2018)	Tez	348	0,82	Eğitim	65,80	2,29	0,746	2018	İlişkisel Tarama
17	Sucu (2019)	Tez	473	0,92	Eğitim	47,80	2,56	0,800	2019	İlişkisel Tarama
18	Diktaş ve Özgeldi (2020)	Makale	343	0,83	Diğer	54,50			2020	Diğer
19	Arslan (2018)	Tez	405	0,92	Eğitim	64,44	2,23	0,690	2018	Diğer
20	Yıldırım, Akan ve Yalçın (2019)	Makale	289	0,93	Eğitim	46,40	2,36		2019	İlişkisel Tarama
21	Uyar ve Zafer Güneş (2019)	Makale	390	0,94	Eğitim	67,20	2,66	0,860	2019	İlişkisel Tarama
22	Girgin ve Gümüşeli (2018)	Makale	286	0,92	Eğitim		2,76	0,860	2018	İlişkisel Tarama
23	Kasalak ve Güneri (2017)	Makale	165	0,89	Eğitim	48,50			2017	İlişkisel Tarama
24	Tink (2019)	Tez	357	0,92	Eğitim	49,90	2,42	0,770	2019	İlişkisel Tarama
25	Durmaz (2019)	Tez	333	0,91	Diğer	18,30			2019	Diğer
26	Işık ve Candan (2019)	Makale	352	0,91	Diğer	75,30			2019	Diğer
27	Üreten ve Gemlik (2016)	Makale	241	0,93	Diğer	66,80	2,82	0,810	2016	İlişkisel Tarama
28	Akbulut (2020)	Tez	380	0,93	Eğitim	41,60	2,64	0,840	2020	İlişkisel Tarama
29	Alev (2020)	Makale	363	0,91	Eğitim	59,80	2,24	0,770	2020	Diğer
30	Adıgüzel Gök ve Okçu (2021)	Makale	756	0,94	Eğitim	46,80	2,63	0,830	2021	İlişkisel Tarama
31	İpek (2019)	Tez	148	0,89	Diğer	43,20			2019	Diğer
32	Purtul (2018)	Tez	200	0,89	Diğer				2018	İlişkisel Tarama
33	Şevik (2019)	Tez	653	0,92	Eğitim	75,00	2,20	0,820	2019	İlişkisel Tarama
34	Malkoç ve Sunay (2020)	Makale	394	0,80	Diğer	55,60			2020	İlişkisel Tarama
35	Özgenel ve Çetin (2015)	Makale	440	0,90	Eğitim		1,96	0,611	2015	İlişkisel Tarama
36	İlgin (2019)	Tez	391	0,92	Diğer	51,20	2,69	0,890	2019	İlişkisel Tarama
37	Özkan Tilkı, Güney ve Camgöz (2021)	Makale	184	0,86	Diğer	27,70	2,14	0,780	2021	İlişkisel Tarama
38	İşçi ve Arı (2018)	Makale	390	0,93	Diğer	68,00	2,45	0,910	2018	Diğer
39	Kahveci ve Köse (2019)	Makale	300	0,86	Eğitim	52,30	2,12	0,730	2019	İlişkisel Tarama
40	Demir ve Sürgevil Dalkılıç (2021)	Makale	159	0,94	Diğer	31,40			2021	Diğer
41	Kaya, Göçen ve Uzun (2021)	Makale	594	0,92	Eğitim	61,30	2,43	0,680	2021	Diğer
42	Helvacı ve Başaran (2020)	Makale	367	0,83	Eğitim	81,20	1,96	0,680	2020	İlişkisel Tarama
43	Aşık (2020)	Makale	439	0,87	Diğer	37,10	2,81	0,460	2020	İlişkisel Tarama
44	Himmetoğlu, Ayduğ ve Bayrak (2021)	Makale	614	0,95	Eğitim	72,10	1,98	0,590	2021	Diğer
45	Erdogan (2021)	Makale	300	0,85	Diğer	70,70			2021	Diğer
46	Okumuş ve Şahin (2018)	Makale	364	0,85	Diğer				2018	İlişkisel Tarama
47	Gümüş (2021)	Tez	371	0,94	Diğer	52,30			2021	İlişkisel Tarama
48	Deniz (2020)	Tez	151	0,95	Eğitim	45,70	2,41	0,920	2020	İlişkisel Tarama
49	Göçen, Uzun ve Kaya (2021)	Makale	378	0,93	Eğitim	60,60	2,51	0,730	2021	İlişkisel Tarama
50	Yıldırım ve Erdem Tuzlukaya (2019)	Makale	167	0,92	Diğer	30,50	3,17	0,850	2019	İlişkisel Tarama
51	Ağıröz (2019)	Tez	226	0,90	Diğer	38,50	2,94	0,780	2019	İlişkisel Tarama
52	Aksakal ve Kahveci (2021)	Makale	417	0,92	Eğitim	60,00	2,16	0,690	2021	İlişkisel Tarama
53	İnandı ve Giliç (2021)	Makale	426	0,93	Eğitim	57,00			2021	İlişkisel Tarama
54	Demir (2021)	Makale	245	0,94	Eğitim		2,39	0,770	2021	İlişkisel Tarama
55	Ercan (2019)	Tez	151	0,96	Diğer	51,70			2019	Diğer
56	Ayduğ, Himmetoğlu ve Ağaoglu (2021)	Makale	654	0,92	Eğitim	71,70	1,97	0,590	2021	İlişkisel Tarama
57	Köse ve Aydoğan (2020)	Makale	252	0,94	Diğer	29,40			2020	Diğer
58	Saygın (2021)	Tez	427	0,94	Eğitim	53,90	2,93	0,930	2021	İlişkisel Tarama
59	Öztürk ve Çuhadar (2021)	Makale	396	0,93	Diğer	39,60	2,76	0,052	2021	Diğer
60	Ergen (2015)	Tez	406	0,87	Eğitim	58,10				İlişkisel Tarama
61	Boz (2016)	Tez	1099	0,95	Eğitim	49,50	2,71	1,020	2016	İlişkisel Tarama
62	Tazegül Aydın (2017)	Tez	600	0,93	Eğitim	74,00			2017	İlişkisel Tarama
63	Karadeniz (2017)	Tez	305	0,94	Eğitim	41,00			2017	Diğer
64	Demirçelik (2017)	Tez	500	0,89	Eğitim	46,40	1,46	0,810	2017	Diğer
65	Aslan (2018)	Tez	267	0,94	Eğitim	74,50			2018	İlişkisel Tarama
66	Uludağ (2018)	Tez	231	0,93	Eğitim	68,00	2,08	0,830	2018	İlişkisel Tarama
67	Kaynarıcı (2019)	Tez	463	0,95	Eğitim	57,40	2,38	0,940	2019	İlişkisel Tarama
68	Güleç (2019)	Tez	427	0,94	Eğitim	50,90	2,06	0,760	2019	İlişkisel Tarama
69	Kuşcu (2020)	Tez	475	0,95	Eğitim	52,20	1,90	0,793	2020	İlişkisel Tarama
70	Zengin (2020)	Tez	327	0,92	Eğitim	18,70	2,06	0,760	2020	Diğer
71	Özsoy (2021)	Tez	192	0,94	Eğitim	56,80	2,29	0,800	2021	İlişkisel Tarama
72	Kuş (2021)	Tez	352	0,96	Diğer	39,90	2,06	0,860	2021	Diğer

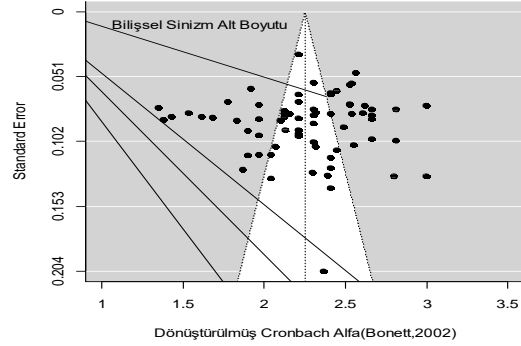
Çalışmaların örneklemi %68,05 oranında eğitim sektörü çalışanları (öğretmen ve akademisyen) ve %31,95 oranında ise diğer sektör çalışanlarından oluşmaktadır. Çalışmalarda raporlanan güvenilirlik katsayısı (Cronbach alfa) örgütsel sinizm ölçeği genelinde 0,77 ile 0,96 aralığında, ölçeğin bilişsel boyutunda 0,74 ile 0,95 aralığında, ölçeğin duyuşsal boyutunda 0,75 ile 0,98 aralığında ve son olarak ölçeğin davranışsal boyutunda ise 0,71 ile 0,95 aralığında değişmektedir. Çalışmaların %67,95'i ilişkisel tarama yöntemiyle, %32,05'i ise farklı yöntemler kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmalara ait özet bilgiler Tablo 2'de sunulmaktadır.

Yayın yanlılığına ait bulgular

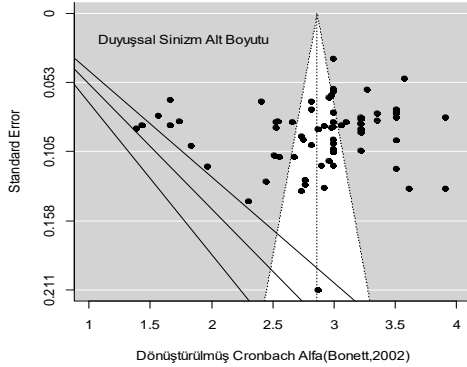
Yürütülen bu güvenilirlik genellemesi çalışmasında ölçeğin genelinde ve alt boyutlarındaki yayın yanlılığının tespiti için huni saçılım grafiği, Rosenthal'ın (1979) güvenli N değeri, Begg and Mazumdar (1974) sıra korelasyonları ve Egger'in (Egger vd., 1997) testi kullanılarak incelenmiştir. Huni grafiğinde yayın yanlılığının oluşması için asimetrik bir yapının meydana gelmesi beklenir (Borenstein vd., 2009). Şekil 2-3-4 ve 5'teki huni grafikleri incelendiğinde asimetrik bir yapının oluşmadığı gözlenmektedir. Böylece çalışmada yayın yanlılığı olmadığı söylenebilir.

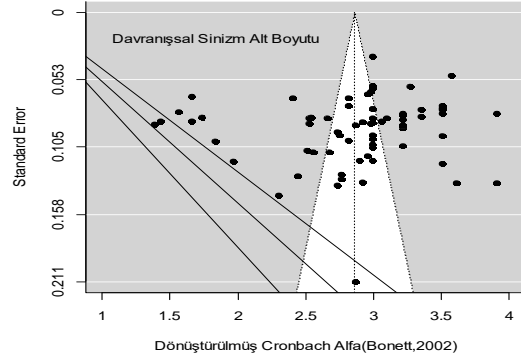
Şekil 2. ÖSÖ geneli huni grafiği

Şekil 3. Bilişsel sinizm alt boyutu

Şekil 4. Duyuşsal sinizm alt boyutu

Şekil 5. Davranışsal sinizm alt boyutu

Çalışmada örgütsel sinizm ölçeğinin toplamında ve alt boyutlarında yayın yanlılığına Rosenthal'ın klasik N yöntemi ile de bakılmış, genel etki büyüklüğü değerinin istatistiksel olarak anlamlı bulunmaması ($p > 0,05$) için gereken çalışma sayısının toplam boyutta 3672, bilişsel sinizm boyutunda 6775, duyuşsal sinizm boyutunda 7016, ve davranışsal sinizm boyutunda 7510 olduğu tespit edilmiştir. Rosenthal'ın güvenli N yöntemiyle bulunan N_R değerinin $> 5k + 10$ (çalışma için hesaplanan 370) olması çalışmanın yayın yanlılığına karşı dirençli olduğunu göstermektedir (Rosenthal, 1979). Begg ve Mazumdar'ın sıra korelasyonlarına göre Kendall's τb değeri istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($\tau b = 0,11$; $p = 0,18$). Yayın yanlılığı Egger'in doğrusal regresyon testi ile de incelenmiş ve t -değeri anlamsız bulunmuştur ($t(70) = 1,41$, $p = 0,16$). Kendall's τb değeriyle, t testi değerinin

anlamsız olması çalışmalarda yayın yanlılığı ihtimalinin düşük olduğu anlamına gelmektedir (Schwarzer vd., 2015). Yapılan analizler sonucunda örgütsel sinizm ölçeği genelinde ve alt boyutlarında yayın yanlılığı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ortalama güvenilirlik değeri bulguları

Güvenirlik genellemesi çalışmasına dâhil edilen araştırmalarda sunulan Cronbach alfa değerleri ağırlıklandırma olmaksızın ortalama değerleri ölçek genelinde 0,91 ($SD=0,04$, $Medyan=0,92$); bilişsel sinizm boyutunda 0,89 ($SD=0,05$, $Medyan=0,9$); duyuşsal sinizm boyutunda 0,93 ($SD=0,05$, $Medyan=0,95$) ve davranışsal sinizm boyutunda ise 0,83 ($SD=0,06$, $Medyan=0,82$) olarak hesaplanmıştır. Ortalamalar örgütsel sinizm ölçeğinin tutarlı bir yapıda olduğunu göstermektedir. Çalışmalarda raporlanan Cronbach alfa değerleri gövde yaprak grafiği aracılığıyla Şekil 6'da sunulmaktadır.

77 0	74 08	74 9	70 5
78	76 0	76 0	72 05
79	78 4	78 0	74 007008
80 2	80 04	80 00	76 00
81 5	82 0	82 3	78 00000009
82	84 05003	84 0	80 0000003458007
83 03	86 00000037	86 0	82 0000000022
84	88 0001400000009	88	84 003015
85 00	90 00000116800000337	90 039	86 660000149
86 00	92 00011236700009	92 00120155677	88 000075
87 006	94 0000	94 000335668899000000000000035	90
88 0		96 0000000255000000023	92 0445
89 01346		98 00	94 0
90 0189			
91 0005599			
92 000000008			
93 000000000112355667			
94 000000025			
95 0000467			

Örgütsel Sinizm Geneli

Bilişsel Sinizm

Duyuşsal Sinizm

Davranışsal Sinizm

Şekil 6. Örgütsel sinizm ölçeği geneli ve alt boyutlarına ait raporlanan cronbach alfa güvenilirlik katsayısı dağılımı

Şekil 6 incelendiğinde, Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı, örgütsel sinizm ölçeği genelinde 0,77 ve 0,95; ölçeğin bilişsel alt boyutunda 0,74 ve 0,94; ölçeğin duyuşsal alt boyutunda 0,74 ve 0,98; ve son olarak ölçeğin davranışsal alt boyutunda ise 0,70 ve 0,94 aralıklarında raporlanmıştır. Sunulan güvenilirlik değerleri örgütsel sinizm ölçeğinin kullanıldığı örneklemelerde yeteri düzeyde güvenilirlik elde ettiğini göstermektedir. Genel güvenilirlik katsayısını ortaya çıkarmak adına, çalışmalarda raporlanan Cronbach alfa değerleri Bonett dönüşümü kullanılarak dönüştürülmüş ve rastgele etkiler yöntemiyle analiz edilmiştir. Örgütsel sinizm ölçeği güvenilirlik genellemesi çalışması kapsamında elde edilen ağırlıklandırılmış ortalama güvenilirlik değerleri genel ölçekte 0,92 (%95 GA: 0,91-0,92), bilişsel sinizm alt boyutunda 0,89 (%95 GA: 0,88-0,90), duyuşsal sinizm alt boyutunda 0,94 (%95 GA: 0,94-0,95); ve davranışsal sinizm alt boyutunda 0,83 (%95 GA: 0,82-0,85) değerleri ölçek geneli ve alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı ($p<0,01$) bulunmuştur. Bulunan değerler ölçeğin Kalagan (2019) tarafından uyarlanan çalışmada sunulan değerlere yakın düzeydedir. Örgütsel sinizm ölçeği bir bütün olarak ele alındığında Q -testi değerinin istatistiksel olarak anlamlı ($Q=1736,12$; $sd=71$; $p<0,01$) olduğu aynı zamanda hesaplanan I^2 değerinin 96,08 olduğu gözlenmiştir. Q testinin anlamlı çıkması ve I^2 değerinin yüksek olması çalışmalar arasında heterojenliğin varlığını ortaya koymaktadır. Ölçeğin alt boyutlarından bilişsel sinizm boyutunun Q -testi değeri istatistiksel olarak anlamlı ($Q=1298,17$; $sd=67$; $p<0,01$) bulunmuş aynı zamanda hesaplanan I^2 değerinin 95,17 olduğu gözlenmiştir. Yine bu sonuçlara göre bilişsel sinizm alt boyutundaki çalışmalar arasında da heterojenlikten bahsetmek mümkündür. Duyuşsal sinizm alt boyutunda Q -testi değeri istatistiksel olarak anlamlı ($Q=3001,30$; $sd=6$; $p<0,01$) bulunmuş ve aynı zamanda hesaplanan I^2 değerinin 97,82 olduğu gözlenmiştir. Bu sonuçlar duyuşsal sinizm alt boyutundaki çalışmalar arasında heterojenliğe işaret etmektedir. Son olarak davranışsal sinizm alt boyutunda Q -testi değeri istatistiksel olarak anlamlı ($Q=1181,44$; $sd=67$; $p<0,01$) bulunmuş ve ayrıca hesaplanan I^2 değerinin 95,27 olduğu gözlenmiştir. Bu sonuçlar davranışsal sinizm alt boyutundaki çalışmalar arasında da heterojenlik olduğunu göstermektedir. Yapılan analizler sonucunda bulunan tüm değerler Tablo 3'te özet olarak sunulmuştur.

Tablo 3. Ağırlıklandırılmış ortalama cronbach alfa ve heterojenlik

Ölçek/Boyut	k	Ort. Alfa	%95GA	Q	sd	I ²
Örgütsel Sinizm (Tüm Ölçek)	72	0,92	(0,91-0,92)	1736,12	71	96,08
Bilişsel Sinizm	68	0,89	(0,88-0,90)	1298,17	67	95,17
Duyuşsal Sinizm	68	0,94	(0,94-0,95)	3001,30	67	97,82
Davranışsal Sinizm	68	0,83	(0,82-0,85)	1181,44	67	94,39

Not: k= "Çalışma Sayısı", sd= "Serbestlik Derecesi", GA= "Güven Aralığı (alt limit, üst limit)", I² = Toplam Heterojenlik İndeksi", Q= "Heterojenlik İstatistiği", p<0,01

Moderatör değişken analizleri bulguları

Örgütsel sinizm ölçeği (Kalağan, 2009) güvenilirlik genellemesi meta-analiz çalışmasında yapılan analizler sonucunda ortaya çıkan heterojenliğin neden kaynaklandığı incelenmelidir. Heterojenlik sebepleri olarak düşünülen ve Tablo 2’de de verilen ölçek ortalama puanı, standart sapma, çalışmanın yayın türü, hangi örnekleme çalışıldığı, çalışmalara katılan kadın katılımcılara ait oran, makalenin yayınlandığı yıl ve çalışmanın yapıldığı yöntem değişkenleri moderatör değişken olarak incelenmiştir. Üç değişken kategorik (çalışmanın yayın türü, hangi örnekleme çalışıldığı ve çalışmanın yapıldığı yöntem) ve dört değişken ise (yayınlanma yılı, kadın katılımcılara ait oran, ortalama ve standart sapma değerleri) sürekli. Çalışmada bulunan heterojenliğin kaynağını ortaya koyabilmek için kategorik değişkenler Analog ANOVA yöntemiyle sürekli değişkenler ise meta-regresyon yöntemiyle analiz edilmiştir. Moderatör değişkenlere ait özet bilgiler Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Alt grup değişken özellikleri

Ölçek/Boyut	Değişken	Frekans	%	Ölçek/Boyut	Değişken	Frekans	%
Örgütsel Sinizm Ölçeği (Tüm Ölçek)	Yayın Türü (k=72)			Duyuşsal Sinizm Boyutu	Yayın Türü (k=68)		
	Makale	38	52,77		Makale	38	55,88
	Tez	34	47,23		Tez	30	44,12
	Örneklem(k=72)				Örneklem(k=68)		
	Eğitim Çalışanları	49	68,05		Eğitim Çalışanları	49	69,12
	Diğerleri	23	31,95		Diğerleri	21	30,88
	Araştırma Yöntemi (k=72)				Araştırma Yöntemi (k=68)		
	İlişkisel Tarama	50	69,45		İlişkisel Tarama	45	66,18
	Diğerleri	22	30,55		Diğerleri	23	33,82
		M	S			M	S
Yayın Yılı	2018	2,09	Yayın Yılı	2018	2,10		
Kadın Katılımcı Oranı	53,43	14,61	Kadın Katılımcı Oranı	53,6	13,1		
Ölçek Ortalama Puanı	2,36	0,34	Boyut Ortalama Puanı	2,02	0,37		
Ölçek Standart Sapma	0,77	0,16	Boyut Standart Sapma	0,98	0,27		
Bilişsel Sinizm Boyutu	Yayın Türü (k=68)			Davranışsal Sinizm Boyutu	Yayın Türü (k=68)		
	Makale	38	55,88		Makale	38	55,88
	Tez	30	44,12		Tez	30	44,12
	Örneklem(k=68)				Örneklem(k=68)		
	Eğitim Çalışanları	47	69,12		Eğitim Çalışanları	47	69,12
	Diğerleri	21	30,88		Diğerleri	21	30,88
	Araştırma Yöntemi (k=68)				Araştırma Yöntemi (k=68)		
	İlişkisel Tarama	45	66,18		İlişkisel Tarama	45	66,18
	Diğerleri	23	33,82		Diğerleri	23	33,82
		M	S			M	S
Yayın Yılı	2018	2,10	Yayın Yılı	2018	2,10		
Kadın Katılımcı Oranı	53,6	13,1	Kadın Katılımcı Oranı	53,6	13,1		
Boyut Ortalama Puanı	2,54	0,38	Boyut Ortalama Puanı	2,55	0,36		
Boyut Standart Sapma	0,916	0,12	Boyut Standart Sapma	0,91	0,11		

k= "Çalışma Sayısı", M="Ortalama", S=" Standart Sapma"

Tablo 4’te sunulan yayın türü, örneklem türü ve araştırma yöntemi değişkenlerinin genelleştirilmiş güvenilirlik katsayısına göre örgütsel sinizm ölçeği genelinde ve ölçeğin üç alt boyutunda farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek adına analog ANOVA yapılmış ve Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Moderatör değişkenlere göre karma etkiler analog ANOVA sonucu

Ölçek	Değişken	Kategori	k	Alfa	%95 GA				
					Alt	Üst	Q _B	Sd	p
Örgütsel Sinizm Ölçeği (Tüm Ölçek)	Örneklem türü	Diğer	23	0,91	0,89	0,93	1,61	1	0,20
		Eğitim	49	0,92	0,91	0,93			
	Yayın türü	Tez	34	0,93	0,92	0,93	5,66	1	0,02*
		Makale	38	0,91	0,90	0,92			
	Araştırma yöntemi	Diğer	22	0,92	0,91	0,93	0,22	1	0,64
		İlişkisel Tarama	50	0,92	0,91	0,93			
Bilişsel Sinizm Boyutu	Örneklem türü	Diğer	21	0,89	0,87	0,91	0,50	1	0,48
		Eğitim	47	0,90	0,89	0,91			
	Yayın türü	Tez	30	0,90	0,89	0,92	3,72	1	0,054
		Makale	38	0,89	0,87	0,90			
	Araştırma yöntemi	Diğer	23	0,90	0,88	0,91	0,004	1	0,95
		İlişkisel Tarama	45	0,89	0,88	0,91			
Duyuşsal Sinizm Boyutu	Örneklem türü	Diğer	21	0,93	0,92	0,95	3,19	1	0,07
		Eğitim	47	0,95	0,94	0,96			
	Yayın türü	Tez	30	0,95	0,94	0,96	6,64	1	0,01*
		Makale	38	0,93	0,92	0,95			
	Araştırma yöntemi	Diğer	23	0,94	0,92	0,95	2,64	1	0,10
		İlişkisel Tarama	45	0,95	0,94	0,96			
Davranışsal Sinizm Boyutu	Örneklem türü	Diğer	21	0,84	0,82	0,87	0,79	1	0,37
		Eğitim	47	0,83	0,81	0,85			
	Yayın türü	Tez	30	0,83	0,81	0,85	0,16	1	0,69
		Makale	38	0,84	0,81	0,86			
	Araştırma yöntemi	Diğer	23	0,85	0,82	0,88	2,95	1	0,09
		İlişkisel Tarama	45	0,82	0,81	0,84			

Not: k= "Çalışma Sayısı", GA= "Güven Aralığı", *p<0,05

Örneklem Türü Değişkeni: Tablo 5 incelendiğinde, örgütsel sinizm ölçeği geneli ve alt boyutlarındaki örneklem türü değişkeninin alt basamakları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın oluşmadığı gözlenmiştir ($p>0,05$). Bu durum örneklem türü alt kategorileri olan eğitim sektöründe çalışanlar ile diğer sektörlerde çalışanlar arasında ortaya çıkan heterojenlik bulgusunun anlamsız olduğuna işaret etmektedir.

Araştırma Yöntemi Değişkeni: Tablo 5 incelendiğinde, örgütsel sinizm ölçeği geneli ve alt boyutlarındaki araştırma yöntemi türü değişkeninin alt basamakları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın oluşmadığı gözlenmiştir ($p>0,05$). Bu sonuca göre, araştırma yöntemi türü değişkeni alt kategorileri olan ilişkiler tarama yöntemi ile diğer yöntemlerle yapılan çalışmalar arasında bulunan heterojenlik anlamsızdır.

Yayın Türü Değişkeni: Yürütülen bu güvenilirlik genellemesi meta-analizi çalışmasında kategorik değişkenler arasında yayın türü değişkeninin alt kategorileri arasında örgütsel sinizm ölçeği genelinde ve duyuşsal sinizm boyutunda manidar bir farklılaşma bulunmuştur ($p<0,05$). Genelleştirilmiş güvenilirlik katsayısı (Cronbach alfa) örgütsel sinizm ölçeği bütün olarak ele alındığında tez çalışmalarında (0,93), makale çalışmalarından (0,91) yüksek olduğu gözlenmiştir. Aynı bulgu ölçeğin duyuşsal sinizm boyutunda da gözlenmiştir (Cronbach alfa tez çalışmaları= 0,95; Cronbach alfa makale

çalışmalar=0,93). Sürekli değişkenlerin her birinin tekil olarak genelleştirilmiş güvenilirlik katsayısını yordama düzeyleri meta-regresyon analizi aracılığıyla incelenmiş ve bulgular Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Moderatör değişkenlere göre meta-regresyon sonucu

	Değişken	k	b_j	SH	p	R ²	Q _E	Sd
Örgütsel Sinizm Ölçeği (Tüm Ölçek)	Yayım Yılı	72	0,021	0,021	0,31	0,15	1711,59	70
	Kadın katılımcı oranı	67	-0,001	0,003	0,56	0,00	1639,79	65
	Ölçek Ortalama	49	0,099	0,151	0,50	0,00	1179,68	47
	Standart Sapma	47	0,652	0,332	0,04	0,06	1016,04*	45
Bilişsel Sinizm Boyutu	Yayım Yılı	68	0,021	0,021	0,30	0,12	1276,61	66
	Kadın katılımcı oranı	65	-0,003	0,003	0,36	0,00	1244,04	63
	Boyut Ortalama	54	0,089	0,133	0,50	0,00	1077,37	52
	Standart Sapma	52	1,581	0,375	0,01	0,26	747,27*	50
Duyuşsal Sinizm Boyutu	Yayım Yılı	68	0,001	0,032	0,97	0,00	2979,70	66
	Kadın katılımcı oranı	65	-0,004	0,005	0,40	0,00	2900,38	63
	Boyut Ortalama	54	-0,148	0,225	0,51	0,00	2667,01	52
	Standart Sapma	52	0,431	0,2877	0,04	0,05	2498,61*	50
Davranışsal Sinizm Boyutu	Yayım Yılı	68	0,023	0,020	0,26	0,01	1094,98	66
	Kadın katılımcı oranı	65	0,001	0,003	0,84	0,00	1163,31	63
	Boyut Ortalama	54	-0,283	0,131	0,03	0,07	900,22*	52
	Standart Sapma	52	0,907	0,429	0,03	0,06	928,38*	50

k="Çalışma Sayısı", Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı", b_j ="Standartlaştırılmamış regresyon katsayısı", SH="Standart hata", Q_E="Heterojenlik sonucu", sd="Serbestlik Derecesi", *p<0,05

Yayım Yılı Sürekli Değişkeni ve Kadın Katılımcı Oranı Sürekli Değişkeni: Tablo 6 incelendiğinde yayım yılı sürekli değişkeni ve kadın katılımcı oranı sürekli değişkenlerinin örgütsel sinizm ölçeği bütününden ve alt boyutlarından elde edilen genelleştirilmiş Cronbach alfa değerini yordamadıkları bulgusuna ulaşılmıştır (p>0,05).

Örgütsel Sinizm Ölçek/Boyut Ortalaması Sürekli Değişkeni: Tablo 6'da gösterilen meta-regresyon sonuçlarına göre örgütsel sinizm ölçeği davranışsal sinizm alt boyutundan elde edilen ortalamanın, genelleştirilmiş Cronbach alfa değerini anlamlı bir şekilde yordadığı bulgusuna ulaşılmıştır (p<0,05). Boyuta ait genelleştirilmiş alfa değeri ile boyuttan elde edilen ortalama puan arasında negatif bir anlamlı ilişki bulunmaktadır. Davranışsal sinizm boyutundan elde edilen ortalama puanlardaki 1 birimlik artış, boyuta ait genelleştirilmiş Cronbach alfa değerini -0,148 azaltmaktadır.

Örgütsel Sinizm Ölçek/Boyut Standart Sapma Sürekli Değişkeni: Tablo 6'da gösterilen meta-regresyon sonuçlarına göre örgütsel sinizm ölçeği bütününden ve alt boyutlarından elde edilen standart sapma değişkeninin, örgütsel sinizm ölçeği bütününden ve alt boyutlarından elde edilen genelleştirilmiş Cronbach alfa değerini anlamlı bir şekilde yordadığı bulgusuna ulaşılmıştır (p<0,05). Ölçeğe ve alt boyutlara ait genelleştirilmiş alfa değeri ile ölçeğin bütününden ve/veya alt boyutlarından elde edilen standart sapma puanı arasında pozitif anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Dâhil edilen çalışmalardaki örgütsel sinizm ölçeğinden ve alt boyutlarından elde edilen standart sapma puanlarındaki 1 birimlik artış genelleştirilmiş Cronbach alfa değerini ölçek genelinde 0,652; bilişsel sinizm boyutunda 1,581; duyuşsal sinizm boyutunda 0,431 ve davranışsal sinizm boyutunda 0,907 değerinde bir artış ortaya koymaktadır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yürütülen bu güvenilirlik genellemesi meta-analizi çalışmasında, örgütsel sinizm ölçeği bütünü ve alt boyutları için geliştirilmiş güvenilirliği elde etmek ve çalışmaya dâhil edilen araştırmalar arasındaki değişkenliğin nedenlerini ortaya çıkaracak moderatör değişkenlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmalarında Brandes vd. (1999) tarafından geliştirilerek Kalağan (2009) tarafından Türkçeye uyarlanan örgütsel sinizm ölçeğini kullanan ve kendi örneklemelerinden elde ettikleri güvenilirlik katsayılarını raporlayan araştırmalar incelenmiştir. Örgütsel sinizm ölçeği geneli ve alt boyutlarının geliştirilmiş Cronbach alfa değerlerinin kabul edilebilir sınırlar aralığında olduğu gözlenmiştir.

Örgütsel sinizm ölçeği genelinden ve alt boyutlarından elde edilen geliştirilmiş güvenilirlik katsayılarında büyük oranda heterojenlik tespit edilmiştir. Bu durum ölçeğe ve alt boyutlarına ait güvenilirlik katsayılarının çalışmaların özelliklerine, seçilen örneklemelere göre değişkenlik gösterdiği için ölçeğin kullanılacağı çalışmalarda güvenilirlik tümevarımı uygulamasının yapılması tavsiye edilmemektedir. Heterojenliğin kaynağını tespit etmek için yapılan moderatör değişkeni incelemelerinde örneklem türü, araştırma yöntemi, yayım yılı ve kadın katılımcı oranı değişkenlerinde ortalama güvenilirliğin farklılaşmadığı (belirtilen değişkenlerin çalışmalar arasındaki heterojenliğin kaynağı olmadığı) sonucuna ulaşılmıştır. Yayın türü değişkeninin alt kategorilerinde (tez ve makale çalışmaları arasında) güvenilirlik katsayısındaki farklılaşma istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Tez çalışmalarından elde edilen geliştirilmiş katsayı makale çalışmalarından elde edilen katsayıya göre daha yüksek çıkmıştır. Bunun sebebi tez çalışmalarının geniş bir zaman aralığında yapıldığı için çalışmalara örneklem seçiminde daha özenli davranılmış olabileceği söylenebilir. Örgütsel sinizm ölçeği geneli ve alt boyutlarından elde edilen ortalamalardan davranışsal sinizm alt boyutundan elde edilen ortalamanın geliştirilmiş Cronbach alfa değerinin anlamlı yordayıcısı olduğu ölçek genelinden ve diğer boyutlardan elde edilen ortalamaların Cronbach alfa değerinin yordayıcısı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Daha önce yapılmış güvenilirlik genellemesi çalışmalarında olduğu gibi bu çalışmada da standart sapmadaki artışın ortalama Cronbach alfa değerinde artışa neden olma eğiliminde olduğu gözlenmiştir (López-Pina, vd., 2015; Şen, 2021; Vicent vd., 2018).

Yürütülen bu güvenilirlik genellemesi çalışması, örgütsel sinizm ölçeği ve alt boyutlarında Cronbach alfa güvenilirlik katsayısını sunan araştırmalar dâhil edilerek yapılmıştır. Varsayımları nedeniyle sorunlu olduğu bilinen Cronbach alfanın (McNeish, 2018) yerine, farklı koşullarda Cronbach alfa katsayısından iyi olduğu bilinen Omega (McDonald, 1970) ve *H* katsayısı (Hancock ve Mueller, 2001) gibi katsayılar çalışmaların daha iyi sonuçlar vermesi adına kullanılabilir. Mevcut çalışmanın sadece Cronbach alfa değeri üzerinden yürütülmesi çalışmaya ait bir sınırlılık olarak düşünülebilir. Çalışmadaki bir başka sınırlılık ise yapılan alan yazın incelemesinin kapsamıdır. Bu bağlamda örgütsel sinizm ölçeği kullanan bütün çalışmaların bu çalışmaya dâhil edilmemiş olması muhtemeldir. Düşük güvenilirlik katsayısı bulgusu elde eden bazı çalışmaların ise hiç yayımlanmamış olması muhtemeldir ve bu yüzden düşük güvenilirlik değerlerine sahip çalışmalar daha az temsil hakkı elde etmiş olabilir.

Örgütsel sinizmin çalışanlar üzerindeki etkisi düşünüldüğünde mevcut çalışmanın bulguları araştırmacılar ve uygulayıcılar açısından önem arz edeceği düşünülmektedir. Özenilerek yürütülen güvenilirlik genellemesi çalışması, ölçeklerden elde edilen puanların güvenilirliğine dair daha net bir sonuç ortaya koyacağı için araştırmacılar için değer arz etmektedir.

Bu çalışmada güvenilirlik genellemesi yapılan örgütsel bağlılık ölçeğinin (Kalağan, 2009) kullanıldığı çalışmaların, kendi örneklemelerinde yeteri düzeyde güvenilirlik katsayısına (Cronbach alfa) ulaştıkları görülmüştür. Bazı çalışmaların güvenilirlik katsayısı sunmadığı, bazı çalışmaların ise ölçeğin uyarlandığı örneklemde elde edilen güvenilirlik katsayısını raporladığı gözlenmiştir. Bu bağlamda güvenilirlik raporlama çalışmalarının hassas bir şekilde yürütülmesi ihtiyacı olduğu gözlenmektedir. İleriki çalışmalarda farklı güvenilirlik katsayılarının kullanılmasının çalışmaların sonuçları açısından daha faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

Meta-analize dâhil edilen araştırmalar yıldız (*) ile işaretlenmiştir.

*Abaslı, K. (2018). *Örgütsel dışlanma, işe yabancılaşma ve örgütsel sinizm ilişkisine yönelik öğretmen görüşleri*, [Doktora tezi], Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

*Adıgüzel Gök, Z. ve Okçu, V. (2021). Investigation of the relationship between perceived organizational climate and teachers' levels of organizational creativity and organizational cynicism. *Online Submission*, 8(3), 25-41.

*Ağıröz, A. (2019). *Örgütsel sinizmin örgütsel bağlılık üzerine etkisi: Türk Telekomda bir uygulama*, [Yüksek lisans tezi], Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi.

*Akbulut, A. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel adalet ve örgütsel destek algularının örgütsel sinizm tutumuna yönelik etkisinin incelenmesi*, [Yüksek lisans tezi], Sabahattin Zaim Üniversitesi.

*Aksakal, H. İ. ve Kahveci, G. (2021). Öğretmen algularına göre örgütsel sinizm ve örgütsel maneviyatın örgütsel bağlılık üzerindeki rolü. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 802-819.

*Alev, S. (2020). Okullarda örgütsel sinizmin yordayıcısı olarak lider-üye etkileşimi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 10(2), 347-360.

*Amasralı, A. ve Aslan, H. (2017). Ortaokul ve lise matematik öğretmenlerinin örgütsel sinizm ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(43), 64-92.

Andersson, L. M., & Bateman, T. S. (1997). Cynicism in the workplace: Some causes and effects. *Journal of Organizational Behaviour*, 18(5), 449-469.

Andersson, L. (1996). Employee cynicism: An examination using a contract violation framework. *Human Relations*, 49(11), 1395-1418.

*Arslan, N. (2018). *Öğretmenlerin informal iletişim düzeylerinin örgütsel sinizm ile ilişkisi*, (Tez No. 530247) [Yüksek lisans tezi], Sabahattin Zaim Üniversitesi.

*Aslan, M. (2018). *Lider üye etkileşiminin sinizme etkisi ve bir araştırma*, (Tez No. 509311) [Yüksek lisans tezi], Hacettepe Üniversitesi.

Aslan, Ö. Ş., Göcen, S. ve Şen, S. (2022). Reliability generalization meta-analysis of Mathematics Anxiety Scale for primary school students, *Journal of Measurement and Evaluation in Education and Psychology*, 13(2), 117-133.

*Aşık, N., A. (2020). İşyerinde dışlanma ve örgütsel sinizmin işten ayrılma niyetine etkisi: Otel işletmelerinde bir araştırma. *Journal of International Social Research*, 13(75), 735-747.

*Ayduğ, D., Himmetoğlu, B., & Ağaoğlu, E. (2018). Relationships between teachers' opinions on perceived coworkers' social loafing, organizational cynicism and task visibility. *International Primary Education Research Journal*, 5(2), 200-211.

Bedeian, A. G. (2007). Even if the tower is "ivory," it isn't "white:" Understanding the consequences of faculty cynicism. *Academy of Management Learning & Education*, 6(1), 9-32.

*Bedük, A., Çakıcı, A. B., & Çiçekdağı, H. İ. (2015). An organizational evaluation on cynicism and organizational commitment: Example of disaster and emergency employees. *International Journal of Economics Research*, 6(2), 18-31.

Begg, C. B., & Mazumdar, M. (1994). Operating characteristics of a rank correlation test for publication bias. *Biometrics*, 50(4), 1088-1101.

Bonett, D. G. (2002). Sample size requirements for estimating intraclass correlations with desired precision. *Statistics in Medicine*, 21(9), 1331-1335.

Borenstein, M., Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., & Rothstein, H.R. (2014). *Comprehensive meta-analysis* (Version 3.3.070) [Computer software]. Biostat.

Borenstein, M., Hedges, L. V., Higgins, J. P. T., & Rothstein, H. R. (2009). *Introduction to meta-analysis*. John Wiley.

*Boz, A. (2016). *Okul yöneticilerinin otantik liderlik davranışları ile okulların akademik iyimserlik ve öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri arasındaki ilişki*, [Doktora tezi], Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.

Brandes, P. M. (1997). *Organizational cynicism: Its nature, antecedents, and consequences*, [Unpublished doctoral dissertation]. The University of Cincinnati.

Brandes, P., Dharwadkar, R., & Dean, J. W. (1999, May). Does organizational cynicism matter? Employee and supervisor perspectives on work outcomes. *In Eastern Academy of Management Proceedings*, 2(1),150-153.

Bruna, M. O., Brabete, A. C., & Izquierdo, J. M. A. (2019). Reliability generalization as a seal of quality of substantive meta-analyses: The case of the VIA Inventory of Strengths (VIA-IS) and their relationships to life satisfaction. *Psychological Reports*, 122(3), 1167-1188.

*Çakar, H. ve Çiçek, H. (2019). Sınıf öğretmenlerinin örgütsel bağlılıkları üzerinde örgütsel sinizmin etkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 10(24), 379-404.

*Çiçek, B., Türkmenoğlu, M. A., & Özbilgin, M. (2021). Examining the mediating role of organisational support on the relationship between organisational cynicism and turnover intention in technology firms in Istanbul. *Frontiers in Psychology*, 12(1621), 1-12.

*Çopur, Z. ve Atanur Başkan, G. A. (2020). Örgütsel demokrasi ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki: Öğretim elemanları üzerine bir araştırma. *Yükseköğretim Dergisi*, 10(1), 61-72.

Cousin, S. L., & Henson, R. K. (2000). *What is reliability generalization, and why is it important?* Paper presented at the Annual Meeting of the Southwest Educational Research Association, Dallas, TX, USA.

Dean Jr, J. W., Brandes, P., & Dharwadkar, R. (1998). Organizational cynicism. *Academy of Management Review*, 23(2), 341-352.

*Demir, S. (2021). Öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları ile örgütsel özdeşleşme düzeyleri arasındaki ilişki üzerine bir çalışma. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 67-82.

*Demir, S. ve Sürgevil Dalkılıç, O. (2021). Algılanan aşırı nitelikliliğin örgütsel sinizme etkisinde kişilik özelliklerinin düzenleyici rolünü belirlemeye yönelik bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 28(2), 399-419.

*Demirçelik, E. (2017). *Okul müdürlerinin liderlik stilleriyle öğretmenlerin örgütsel sinizm ve örgütsel bağlılık algıları arasındaki ilişki*, [Doktora tezi], Gazi Üniversitesi.

Demirtaş, Z., Özdemir, T. Y. ve Küçük, Ö. (2016). Okulların bürokratik yapısı, örgütsel sessizlik ve örgütsel sinizm arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(2), 193-216.

*Deniz, K. (2020). *Rehberlik öğretmenlerinin mobbinge maruz kalma düzeyleri ile örgütsel sinizm algıları arasındaki ilişki (Bitlis ili örneği)*, [Yüksek lisans tezi], Siirt Üniversitesi.

*Diktaş, G. ve Özgeldi, M. (2020). Çalışan performansı ve işten ayrılma niyeti konularında örgütsel sinizm ve sosyal zekânın rolü. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 11-28.

Diñçer, S. (2021). *Eğitim bilimlerinde uygulamalı meta analiz* (3. Baskı). Pegem A.

*Durmaz, C. (2019). *Babacan liderlik-örgütsel sinizm ilişkisinde yıldırma değişkeninin aracı, bireycilik-toplulukçuluk değişkeninin düzenleyici rolü*, [Doktora tezi], Hacettepe Üniversitesi, Ankara

*Dülker, F. (2019). *Dönüşümcü liderlik ve örgütsel sinizm ilişkisi: Balıkesir ili örneği*, [Yüksek lisans tezi], Balıkesir Üniversitesi.

Egger, M., Davey Smith, G., Schneider, M., & Minder, C. (1997). Bias in meta-analysis detected by a simple, graphical test. *British Medical Journal*, 315, 629–634.

*Ercan, D. (2019). *Duygusal emek ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin belirlenmesi üzerine bankacılık sektöründe bir araştırma*, [Yüksek lisans tezi], Marmara Üniversitesi.

Erdost, E., Karacaoglu, K. ve Reyhanoglu, M. (2007). Orgütsel sinizm kavramı ve ilgili ölçeklerin Türkiye'deki bir firmada test edilmesi. 15. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildirileri (pp. 513-524), Sakarya University.

*Erdoğan, P. (2021). Pozitif psikolojik sermayenin örgütsel sinizme etkisinde tükenmişliğin aracı rolü: Sağlık sektöründe bir çalışma. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(37), 4230-4252.

*Ergen, S. (2015). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki*, (Tez No. 378306) [Yüksek lisans tezi], Gazi Üniversitesi.

*Girgin, S. ve Gümüşeli, A. İ. (2018). A study on the correlation between organizational justice and organizational cynicism perceived by vocational high school teachers. *European Journal of Education Studies*, 4(4),445- 457.

Göçen, A. ve Şen, S. (2021). Spiritual leadership and organizational citizenship behavior: A meta-analysis. *SAGE Open*, 11(3), 1-16.

*Göçen, A., Uzun, M. ve Kaya, A. (2021). Okullarda örgütsel sinizm ile örgütsel ikiyüzlülük arasındaki ilişkinin incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(44), 8001-8024.

*Gülenç, E. (2019). *Temel eğitim ve orta eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin mobbing yaşama düzeyleri ile örgütsel sessizlik, örgütsel sinizm ve örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki ve bunların bazı değişkenlere göre incelenmesi*, [Yüksek lisans tezi], Gazi Üniversitesi, Ankara

*Gümüş, Z. (2021). *Demografik özellikler ve örgütsel sinizm ile sosyal kaytarma arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yüksek lisans tezi], Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi.

*Gün, F. (2015). *Öğretim elemanlarının algılarına göre örgütsel sinizm ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yüksek lisans tezi], Hacettepe Üniversitesi.

Güzeller, C. ve Kalağan, G. (2008). *Örgütsel sinizm ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması ve çeşitli değişkenler açısından eğitim örgütlerinde incelenmesi*. 16. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi Bildiri Kitabı, 87-94.

Hancock, G. R., & Mueller, R. O. (2001). Rethinking construct reliability within latent variable systems. In R. Cudeck, S. D. Toit, ve D. Sörbom (Eds.), *Structural equation modeling: Present and future* (pp. 195-216). Lincolnwood, IL: Scientific Software International.

*Helvacı, M. A., & Başaran, O. (2020). The relationship between workaholism levels of teachers and organizational cynicism. *European Journal of Education Studies*, 7(5),94-119.

Higgins, J. P., & Thompson, S. G. (2002). Quantifying heterogeneity in a meta-analysis. *Statistics in Medicine*, 21(11), 1539-1558.

Higgins, J. P., Thompson, S. G., Deeks, J. J., & Altman, D. G. (2003). Measuring inconsistency in meta-analyses. *BMJ*, 327(7414), 557–560.

*Himmetoğlu, B., Ayduğ, D., & Bayrak, C. (2021) Relationships among teachers' justice and cynicism perceptions and political influence behaviours of school principals. *International Journal on Lifelong Education and Leadership*, 7(2), 1-13.

Ho, R. (2014). *Handbook of univariate and multivariate data analysis with IBM SPSS*. Boca Raton: CRC Press.

*İlgin, C. (2019). *İşyeri nezaketsizliği ile sinizm arasındaki ilişkide öznel iyi oluş halinin rolü*, [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

*Işık, M. ve Candan, H. (2019). Kamu çalışanlarında örgütsel sinizmin örgütsel vatandaşlığa etkisi: Karaman ili örneği. *Uluslararası Ekonomi Siyaset İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 2(4), 265-281.

*İnandı, Y. ve Gılıç, F. (2021). The relationship between school administrators' leadership styles and organisational cynicism from teachers' perspectives. *South African Journal of Education*, 41(1), 1-12.

*İpek, Ç. (2019). *Örgütlerde sinizm ve performans etkileşimi*, [Yüksek lisans tezi], Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi.

*İşçi, M., & Arı, H. (2018). The role of organizational cynicism for the effect of emotional labor on individual. *International Journal of Health Administration and Education (Sanitas Magisterium)*, 4(2), 23-59

*Kahveci, G. ve Demirtaş, Z. (2015). İlkokul, ortaokul ve lise öğretmenlerinin örgütsel sinizm algılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 69-85.

*Kahveci, G. ve Köse, Ö. (2019). İlk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin algılarına göre örgütsel sinizmin örgütsel mutluluk üzerindeki rolünün incelenmesi. *Ekev Akademi Dergisi*, 23(79), 135-156.

*Kalağan, G. (2009). *Araştırma görevlilerinin örgütsel destek algıları ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Akdeniz Üniversitesi, Antalya

Kan, A. (2019). Ölçme araçlarında bulunması gereken nitelikler. H. Atılğan (Ed.), *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (ss. 43-102). Ankara: Anı Yayıncılık.

Karadağ, E., Kilicoğlu, G., & Yılmaz, D. (2014). Organizational cynicism, school culture, and academic achievement: The study of structural equation modeling. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 14(1), 102-113.

*Karadeniz, M. E. (2017). *Üstünlük vehmi ve örgütsel sinizm ilişkisi: Akademisyenler üzerinde bir çalışma*. [Yüksek lisans tezi], Süleyman Demirel Üniversitesi.

*Kasalak, G. ve Güneri, B. (2015). Ortaöğretim kurumlarında örgütsel sinizm ve örgüt adaletin örgütsel bağlılık üzerindeki etkisi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(11), 416-434.

*Kaya, A., Göçen, A. ve Uzun, M. (2022). The relationship between teachers' reasons for whistleblowing, organizational cynicism and identification: A path analysis study. *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 23(1), 207-224

*Kaynarıcı, P. (2019). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları ile örgütsel oç alma davranışları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi.

*Kuş, Ö., F. (2021). *Aile hekimlerinin örgütsel sinizm düzeyleri ile örgütsel bağlılıkları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Ankara.

*Kuşçu, Z. (2020). *Öğretmenlerin örgütsel sinizm düzeyleri ile örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Uşak Üniversitesi, Uşak

*Küçük, G. (2020). *Okul müdürlerinin toksik liderlik davranışları ile okul etkililiği arasındaki ilişkide örgütsel sinizm ve psikolojik sermayenin aracılık etkisi*, [Doktora tezi], Fırat Üniversitesi, Elazığ.

*Küçük Saygın, F. N. (2021). *Araştırma görevlilerinin tükenmişlik düzeyleri ve örgütsel sinizm algıları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Adnan Menderes Üniversitesi.

schools in Turkey. *E-International Journal of Educational Research*, 7(2), 91-112.

Köse, N. ve Aydoğan, E. (2021). Örgütsel adaletin işten ayrılma niyeti üzerine etkisinde örgütsel sinizmin aracılık rolü savunma sanayi çalışanlarına yönelik bir araştırma. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23(1), 233-250.

López-Pina, J. A., Sánchez-Meca, J., López-López, J. A., Marín-Martínez, F., Núñez-Núñez, R. M., Rosa-Alcázar, A. I., & Ferrer-Requena, J. (2015). The Yale–Brown Obsessive Compulsive Scale: A reliability generalization metaanalysis. *Assessment*, 22(5), 619–628.

*Malkoç, N. ve Sunay, H. (2020). Özel spor işletmelerinde çalışan personelin örgütsel sinizm ile örgütsel bağlılık düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 62-75.

*Mercanlıoğlu, A. Ç. (2021). Yaşam doyumunun çalışanların iş performansına etkisi ve algılanan örgütsel destek ile örgütsel sinizmin aracılık rolü. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 844-857.

McDonald, R. P. (1970). The theoretical foundations of principal factor analysis, canonical factor analysis, and alpha factor analysis. *British Journal of Mathematical and Statistical Psychology*, 23, 1–21

McNeish, D. (2018). Thanks coefficient alpha, we'll take it from here. *Psychological Methods*, 23, 412–433.

Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., & Altman, D. G. (2009). Preferred reporting items for systematic reviews and metaanalyses: The PRISMA statement. *Annals of Internal Medicine*, 151(4), 264–269.

Nafei, W. A., & Kaifi, B. A. (2013). The impact of organizational cynicism on organizational commitment: An applied study on teaching hospitals in Egypt. *European Journal of Business and Management*, 5(12), 131-147.

Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.

*Okumuş, A. ve Şahin, M. (2018). The relationship of emotional intelligence and institutional culture with organizational cynicism. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 2635-2643.

Özaslan, G. (2018). Yapısal güçlendirme ile örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 169-185.

*Özdemir, T. Y., Orhan, M. ve Özkayran (2018). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sinizm davranışları ile örgütsel sessizlik davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (37), 1-20.

*Özgenel, M., & Çetin, M. (2021). Effects of organizational cynicism occupational commitment and organizational dissent on knowledge inertia. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 11(2), 365-389.

*Özkadam, Z. (2018). *İlkokul müdürlerinin iletişim becerileri ile öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yüksek lisans tezi], Sabahattin Zaim Üniversitesi.

*Özkan Tilki, T. Z., Güney, S. ve Metin Camgöz, S. (2021). Yıldırma, örgütsel sinizm, iş doyum ve işten ayrılma niyeti ilişkilerinde seri aracılık etkileri: Örgütlerde engelli çalışanlar üzerine bir araştırma. *Psikoloji Çalışmaları - Studies in Psychology*, 41(1), 199–229.

*Özsoy, H. (2021). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin algıladıkları yıldırma davranışları ve örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Yıldırım Beyazıt Üniversitesi.

*Öztürk, M. ve Çuhadar, M. (2021). Örgütsel bağlılığın sanal kaytarma davranışı üzerine etkisinde örgütsel sinizmin aracılık rolü: Seyahat işletmelerinde bir uygulama. *Journal of Recreation and Tourism Research/JRTR*, 8(4), 461-499.

*Purtul, Ç. (2018). *Örgütsel sinizmin çalışan performansına etkisi*, [Yüksek lisans tezi], Beykent Üniversitesi.

Rosenthal, R. (1979). The “file drawer problem” and tolerance for null results. *Psychological Bulletin*, 86, 638–641.

Rothstein, H. R., Sutton, A. J., & Borenstein, M. (2005). Publication bias in meta-analysis. H. R., Rothstein (Ed.), A. J., Sutton, (Ed.), & M., Borenstein (Ed.), *Publication bias in meta-analysis: Prevention, assessment and adjustments* (1-7). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons Inc.

Sağır, T., & Oğuz, E. (2012). Developing of organizational cynicism scala for teachers. *Journal of Human Sciences*, 9(2), 1094-1106.

Sánchez-Meca, J., Marín-Martínez, F., López-López, J. A., Núñez-Núñez, R. M., Rubio-Aparicio, M., López-García, J. J., & López-Nicolás, R. (2021). Improving the reporting quality of reliability generalization meta-analyses: The REGEMA checklist. *Research Synthesis Methods*, 12(4), 516-536.

Schmid, C.H., Stijnen, T. & White, I. R. (2021). General themes in meta-analysis. C.H. Schmid (Ed.), T. Stijnen (Ed.), ve I. R. White (Ed.), *Handbook of meta-analysis* (19-26). Boca Raton: CRC Press.

*Serinikli, N. (2020). Sağlık çalışanlarında iş özerkliği ve iş performansı arasındaki ilişkide örgütsel sinizm ve yaşam tatmini seri çoklu arabuluculuğu. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(2), 1693-1711.

*Sucu, G. (2019). *Okul müdürlerinin kurumlarında oluşturdukları iletişim iklimi ile öğretmenlerin örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Harran Üniversitesi.

*Şamdan, T. ve Atanur Başkan, G. A. (2019). Öğretmenlerin algılarına göre örgütsel adalet ve örgütsel sinizm arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 17-40.

*Şevik, Y. K. (2019). *Örgütsel sinizm ve örgütsel güven arasındaki ilişki ile ilgili ilköğretim okulu öğretmenlerinin görüşleri*, [Yüksek lisans tezi], İstanbul Üniversitesi.

Şen, S. (2021). A reliability generalization meta-analysis of Runco Ideational Behavior Scale. *Creativity Research Journal*, 34(2), 178-194.

Şen, S. ve Yıldırım, İ. (2020). *CMA ile meta-analiz uygulamaları*. Anı Yayıncılık.

*Tazegül Aydın, Y. (2017). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin örgütsel sinizm ile örgütsel vatandaşlık davranışı ilişkisi: Ankara Altındağ ilçesi örneği*, [Yüksek lisans tezi], Balıkesir Üniversitesi.

*Terzi, A. R., & Derin, R. (2016). Relation between democratic leadership and organizational cynicism. *Journal of Education and Learning*, 5(3), 193-204.

*Tink, M. A. (2019). Mesleki doyum ile örgütsel sinizm arasındaki ilişki: ortaokul öğretmenleri üzerine bir çalışma, [Yüksek lisans tezi], Yüzüncü Yıl Üniversitesi.

Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Thornton, A., & Lee, P. (2000). Publication bias in meta-analysis: Its causes and consequences. *Journal of Clinical Epidemiology*, 53(2), 207-216.

*Uludağ, T. (2018). *Sınıf öğretmenlerinin örgütsel adalet algıları ile örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişki*, [Yüksek lisans tezi], Sabahattin Zaim Üniversitesi.

*Uyar, B. ve Zafer Güneş, D. (2019). Ortaokullarda örgütsel sinizmin yordayıcısı olarak örgütsel güven. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(3), 121-128.

*Uzun, T. (2015). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile öğretmenlerin genel ve örgütsel sinizm tutumları arasındaki ilişkilerin incelenmesi*, [Doktora tezi], Atatürk Üniversitesi.

*Üreten, Z. ve Gemlik, H. N. (2016). Sağlık meslek gruplarının örgütsel sinizm düzeylerini ölçmeye yönelik bir araştırma: Kamu hastanesi ile özel hastane karşılaştırması. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 19(4), 443-464.

Vacha-Haase, T. (1998). Reliability generalization: Exploring variance in measurement error affecting score reliability across studies. *Educational and Psychological Measurement*, 58(1), 6-20.

Vacha-Haase, T., Henson, R. K., & Caruso, J. C. (2002). Reliability generalization: Moving toward improved understanding and use of score reliability. *Educational and Psychological Measurement*, 62(4), 562-569.

Vacha-Haase, T., Kogan, L. R., & Thompson, B. (2000). Sample compositions and variabilities in published studies versus those in test manuals: Validity of score reliability inductions. *Educational and Psychological Measurement*, 60(4), 509–522.

Vacha-Haase, T., & Thompson, B. (2011). Score reliability: A retrospective look back at 12 years of reliability generalization studies. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 44(3), 159-168.

Vance, R. J., Brooks, S. M., & Tesluk, P. E. (1997). *Organizational cynicism and change*. Working paper, Pennsylvania State University, University Park.

Vicent, M., Rubio-Aparicio, M., Sánchez-Meca, J., & González, C. (2018). A reliability generalization meta-analysis of the child and adolescent perfectionism scale. *Journal of Affective Disorders*, 245, 533-544.

Viechtbauer, W. (2010). Metafor meta-analysis package for R, Version 1.4-0 [Computer software]. Retrieved from <http://CRAN.R-project.org/package=metafor>.

Wanous, J. P., Reichers, A. E., & Austin, J. T. (1994). Organizational cynicism: An initial study. *Academy of Management Proceedings*, 1994(1), 269–273.

Yetim, S. A. ve Ceylan, Ö. Ö. (2011). Örgütsel sinizm ve örgütsel vatandaşlık davranışları arasındaki ilişkiyi belirlemeye ilişkin bir araştırma. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (1), 682-695.

*Yıldırım, I., Akan, D. ve Yalçın, S. (2019). Participation in decision-making process as a predictor of organizational cynicism at schools. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 8(2), 487-506.

*Yıldırım, D., E. ve Erdem Tuzlukaya, Ş. (2019). Algılanan güç kaynakları ile örgütsel sinizm boyutları ilişkisi: Türk savunma sanayii'nde bir araştırma, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11(3), 2257-2272

Yumuşak, H. ve Korkmaz, M. (2021). Liderlik ve okul etkililiği düzeyleri arasındaki ilişki: Bir meta analiz çalışması. *Erciyes Journal of Education*, 5(2), 123-149.

*Zengin, S. (2020). *Örgütsel güven, yıldırma ve örgütsel sinizmin örgütsel bağlılıkla ilişkisi: beden eğitimi ve spor öğretmenleri üzerine karma bir araştırma*, [Doktora tezi], Trabzon Üniversitesi.